Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MICHAL BOBEK
prezentate la 6 august 2020[1]

Cauza C-195/20 PPU

XC
Procedura penală
cu participarea
Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof

[cerere de decizie preliminară formulată de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania)]

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre – Articolul 27 alineatele (2) și (3) – Principiul specialității – Conținut – Urmărirea penală a persoanei căutate pentru alte infracțiuni decât cele care au motivat predarea sa – Succesiune de două mandate europene de arestare emise pentru infracțiuni diferite de același stat membru – Efecte juridice asociate plecării voluntare de pe teritoriul statului membru emitent al primului mandat european de arestare și întoarcerii forțate pe teritoriul acestuia pe baza unui al doilea mandat european de arestare”

I. Introducere

1. În temeiul articolului 27 din Decizia-cadru 2002/584/JAI[2], care prevede așa-numitul principiu al „specialității”, o persoană care a fost predată nu poate fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării sale, alta decât cea care a motivat predarea sa.

2. În speță, persoana acuzată a fost predată prima dată autorităților germane de autoritățile portugheze în executarea unui mandat european de arestare. După ce și-a executat pedeapsa, aceasta a părăsit în mod voluntar teritoriul Germaniei. Ulterior, ea a făcut obiectul unui al doilea mandat european de arestare prin care autoritățile italiene au predat-o autorităților germane. Autoritățile italiene au consimțit să renunțe la principiul specialității în scopul efectuării urmăririi penale pentru faptele în discuție în litigiul principal. Persoana acuzată susține că un asemenea consimțământ trebuia să provină de la autoritățile portugheze în calitate de autorități de executare a primului mandat european de arestare.

3. În prezenta cauză, Curtea este astfel chemată în esență să se pronunțe cu privire la normele de aplicare a principiului specialității în contextul specific al ieșirii voluntare a persoanei vizate de un prim mandat european de arestare de pe teritoriul statului membru emitent al acestui mandat, urmată de întoarcerea forțată a persoanei respective pe baza unui al doilea mandat european de arestare: trebuie să se considere că o asemenea persoană continuă, în pofida acestei ieșiri voluntare, să beneficieze de protecția conferită de principiul specialității în temeiul *primului mandat european de*

1 Limba originală: franceza.

2 Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).

arestare? Sau trebuie să se considere mai degrabă că, din cauza ieșirii voluntare de pe teritoriul statului emitent al primului mandat, principiul specialității nu poate fi apreciat, eventual, decât în temeiul celui de *al doilea mandat european de arestare*, consimțământul la extinderea urmăririi penale fiind în acest caz doar de competența autorităților de executare a acestui al doilea mandat?

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

4. În temeiul articolului 1 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584:

„Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate."

5. Din articolul 8 alineatul (1) din această decizie-cadru reiese că mandatul european de arestare trebuie să conțină o serie de informații, printre care „natura și încadrarea juridică a infracțiunii" și „descrierea circumstanțelor comiterii infracțiunii".

6. În temeiul articolului 13 alineatul (1) din decizia-cadru menționată:

„În cazul în care persoana arestată indică faptul că ea consimte la predarea sa, acest consimțământ și, după caz, renunțarea sa expresă la drepturile conferite de «principiul specialității», prevăzut la articolul 27 alineatul (2), sunt date în fața autorității judiciare de executare, în conformitate cu dreptul intern al statului membru de executare."

7. Articolul 27 din aceeași decizie-cadru face parte din capitolul 3 din aceasta, intitulat „Efectele predării". Articolul menționat privește eventuala urmărire (a persoanei interesate) pentru alte infracțiuni și are următorul cuprins:

„(1) Fiecare stat membru poate notifica Secretariatului General al Consiliului că, în relațiile sale cu alte state membre care au dat aceeași notificare, se prezumă că s-a dat consimțământul pentru ca o persoană să fie urmărită penal, condamnată sau deținută în vederea executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării acesteia, alta decât cea care a motivat predarea, cu excepția situației în care, într-un anumit caz, autoritatea judiciară de executare dispune în alt mod în decizia sa de predare.

(2) Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatele (1) și (3), o persoană care a fost predată nu poate fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării sale, alta decât cea care a motivat predarea sa.

(3) Alineatul (2) nu se aplică în următoarele cazuri:

(a) atunci când persoana nu a părăsit teritoriul statului membru căruia i-a fost predată în patruzeci și cinci de zile de la data eliberării sale definitive, deși a avut posibilitatea să o facă, sau atunci când s-a reîntors aici după ce l-a părăsit;

(b) infracțiunea nu este sancționată cu o pedeapsă sau măsură de siguranță privative de libertate;

(c) procedura penală nu duce la aplicarea unei măsuri care să restrângă libertatea individuală a persoanei;

(d) atunci când persoana este pasibilă de o pedeapsă sau de o măsură care nu implică privarea de libertate, în special o pedeapsă pecuniară sau o măsură echivalentă, chiar dacă această pedeapsă sau măsură este susceptibilă de restrângerea libertății sale individuale;

(e) atunci când persoana a acceptat să fie predată, renunțând, după caz, în același timp și la principiul specialității, în conformitate cu articolul 13;

(f) atunci când persoana a renunțat în mod expres, după predarea sa, să beneficieze de principiul specialității pentru fapte specifice anterioare predării sale. Renunțarea se face în fața autorităților judiciare competente ale statului membru emitent și se consemnează în conformitate cu dreptul intern al acestui stat. Aceasta este redactată astfel încât să reiasă că persoana în cauză a exprimat-o în mod liber și în deplină cunoștință a consecințelor acesteia. Persoana are dreptul, în acest scop, să fie asistată de un avocat;

(g) atunci când autoritatea judiciară de executare care a predat persoana își dă consimțământul, în conformitate cu alineatul (4).

(4) Cererea pentru consimțământ este prezentată autorității judiciare de executare, însoțită de informațiile menționate la articolul 8 alineatul (1), precum și de o traducere, astfel cum se prevede la articolul 8 alineatul (2). Consimțământul este dat atunci când infracțiunea pentru care este solicitat implică ea însăși obligația de predare, în conformitate cu prezenta decizie-cadru. Consimțământul este refuzat pentru motivele menționate la articolul 3 și, în caz contrar, poate fi refuzat doar pentru motivele menționate la articolul 4. Decizia este adoptată în cel mult 30 de zile de la data primirii cererii.

Pentru cazurile menționate la articolul 5, statul membru emitent trebuie să acorde garanțiile care sunt prevăzute aici.”

B. Dreptul german

8. Potrivit articolului 83h din Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Legea privind cooperarea judiciară internațională în materie penală), care a transpus Decizia-cadru 2002/584:

„(1) Persoanele predate de un stat membru în temeiul unui mandat european de arestare:

1. nu pot fi urmărite penal, condamnate sau supuse unei măsuri privative de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării lor, alta decât cea care a motivat predarea, și

2. nu pot fi extrădate unui stat terț, transferate sau îndepărtate într-un stat terț.

(2) Alineatul (1) nu se aplică atunci când:

1. persoana predată nu a părăsit domeniul de aplicare teritorial al acestei legi în termen de 45 de zile de la data eliberării sale definitive, deși a avut posibilitatea să o facă, sau atunci când s-a reîntors aici după ce l-a părăsit;

2. infracțiunea nu este sancționată cu o pedeapsă sau cu o măsură de siguranță privative de libertate;

3. urmărirea penală nu conduce la aplicarea unei măsuri care să restrângă libertatea individuală a persoanei;

4. persoana predată este supusă executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță fără privare de libertate, chiar dacă această pedeapsă sau măsură poate restrânge libertatea sa individuală, sau

5. statul membru de executare sau persoana predată a renunțat la principiul specialității.

(3) Declarația de renunțare a persoanei predate, intervenită după predare, trebuie dată în cadrul unui proces-verbal încheiat în fața unui judecător sau a unui procuror. Declarația de renunțare este irevocabilă. Persoana predată trebuie să fie informată cu privire la acest aspect.”

III. Situația de fapt, procedura și întrebarea preliminară

9. Persoana acuzată a fost urmărită în mod succesiv în Germania în trei dosare având ca obiect infracțiuni diferite: mai întâi, trafic de stupefiante (faptele A), abuz sexual asupra unui minor săvârșit în Portugalia (faptele B) și, apoi, viol în formă agravată și extorcare, săvârșite tot în Portugalia (faptele C).

10. Mai întâi, persoana acuzată a fost urmărită penal pentru trafic de stupefiante în cantități semnificative (faptele A). La 6 octombrie 2011, aceasta a fost condamnată pentru faptele menționate de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll, Germania) la o pedeapsă totală cu închisoarea de un an și nouă luni. Executarea acestei pedepse a fost suspendată condiționat.

11. În continuare, în anul 2016, împotriva persoanei acuzate a fost inițiată o procedură penală în Germania pentru abuz sexual asupra unui minor săvârșit în Portugalia (faptele B). La 23 august 2016, Staatsanwaltschaft Hannover (Parchetul din Hanovra, Germania) a emis un mandat european de arestare pentru acest motiv (denumit în continuare „primul mandat european de arestare”). Tribunal da Relação de Évora (Curtea de Apel din Évora, Portugalia) a autorizat predarea persoanei acuzate autorităților judiciare germane pentru infracțiunea amintită. Cu această ocazie, persoana acuzată nu a renunțat la principiul specialității. La 22 iunie 2017, persoana acuzată a fost predată Republicii Federale Germania de autoritățile portugheze. Ulterior, ea și-a executat integral în această țară pedeapsa cu închisoarea de un an și trei luni la care fusese condamnată pentru abuz sexual asupra unui minor. În luna august 2018, persoana acuzată a fost supusă probațiunii (*Führungsaufsicht*) pentru o perioadă de cinci ani. În această perioadă, trebuia să se prezinte personal, o dată pe lună, în fața consilierului său de probațiune.

12. În cursul executării pedepsei referitoare la abuzul sexual asupra unui minor (faptele B), a fost revocată suspendarea executării pedepsei pronunțate în anul 2011 de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll) pentru trafic de stupefiante (faptele A). La 22 august 2018, Staatsanwaltschaft Flensburg (Parchetul din Flensburg, Germania) a sesizat Tribunal da Relação de Évora (Curtea de Apel din Évora) cu o cerere de renunțare la aplicarea principiului specialității, solicitând consimțământul acestuia pentru executarea pedepsei pronunțate de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll).

13. Întrucât Tribunal da Relação de Évora (Curtea de Apel din Évora) nu a răspuns, persoana acuzată a fost eliberată la 31 august 2018. La 18 septembrie 2018, aceasta a intrat pe teritoriul Țărilor de Jos, iar ulterior s-a deplasat în Italia. La 19 septembrie 2018, un mandat european de arestare a fost emis împotriva persoanei acuzate de Staatsanwaltschaft Flensburg (Parchetul din Flensburg) în scopul executării hotărârii Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll) pentru faptele A (denumit în continuare „al doilea mandat european de arestare”).

14. La 27 septembrie 2018, persoana acuzată a fost arestată în Italia. La 10 octombrie 2018, autoritățile italiene au consimțit la predarea acesteia. La 18 octombrie 2018, persoana acuzată a fost predată autorităților germane.

15. În sfârșit, la 5 noiembrie 2018, un mandat național de arestare (*Untersuchungshaftbefehl*) a fost emis de Amtsgericht Braunschweig (Tribunalul Districtual din Braunschweig, Germania) în scopul efectuării cercetării într-o a treia cauză în care era implicată persoana acuzată (faptele C) și ale cărei fapte au fost săvârșite la 2 septembrie 2005, respectiv violul și extorcarea săvârșite împotriva unei resortisante americane în vârstă de 72 de ani în Portugalia, la Praia da Luz. Această din urmă cauză este cea care a condus la formularea prezentei cereri de decizie preliminară.

16. La 12 decembrie 2018, Staatsanwaltschaft Braunschweig (Parchetul din Braunschweig, Germania) a solicitat autorității italiene de executare să își dea consimțământul și pentru urmărirea persoanei acuzate pentru faptele de viol și extorcare în discuție în litigiul principal (faptele C). Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano, Italia) a admis această cerere la 22 martie 2019.

17. Între 23 iulie 2019 și 11 februarie 2020, persoana acuzată s-a aflat în arest preventiv în Germania, în temeiul mandatului național de arestare menționat la punctul 15 din prezentele concluzii. În această perioadă, prin hotărârea din 16 decembrie 2019, Landgericht Braunschweig (Tribunalul Regional din Braunschweig, Germania) a condamnat persoana acuzată pentru faptele de viol în formă agravată și extorcare săvârșite în Portugalia în anul 2005 (faptele C). Tribunalul Regional a pronunțat împotriva acesteia o pedeapsă totală cu închisoarea de șapte ani care ține seama de hotărârea din 2011 a Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll). Toată durata arestului preventiv petrecut în Italia de persoana acuzată a fost dedusă din pedeapsa totală. În plus, la 21 ianuarie 2020, autoritatea de executare portugheză a consimțit la executarea pedepsei totale cu închisoarea pronunțate de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll) pentru faptele A.

18. Persoana acuzată se află în arest începând de la 12 februarie 2020 pentru executarea pedepsei pronunțate în anul 2011 de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual din Niebüll) pentru faptele A. Aceasta a formulat un recurs la Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), instanța de trimitere, împotriva hotărârii Landgericht Braunschweig (Tribunalul Regional din Braunschweig). Ea contestă în special validitatea procedurii care a condus la pronunțarea acestei hotărâri în raport cu principiul specialității prevăzut la articolul 27 din Decizia-cadru 2002/584. Întrucât autoritățile portugheze nu au consimțit la urmărirea penală pentru faptele de viol și extorcare săvârșite în Portugalia (faptele C), autoritățile germane nu ar fi fost îndreptățite să urmărească persoana acuzată, iar actele de procedură, precum mandatul de arestare național emis de Amtsgericht Braunschweig (Tribunalul Districtual din Braunschweig) la 5 noiembrie 2018, ar fi, așadar, nelegale.

19. Potrivit instanței de trimitere, aspectul dacă mandatul național de arestare preventivă poate fi menținut sau, dimpotrivă, trebuie să fie anulat depinde de problema dacă autoritățile germane erau îndreptățite să urmărească persoana acuzată pentru acuzațiile de viol în formă agravată și extorcare săvârșite în Portugalia în anul 2005 (faptele C).

20. În aceste împrejurări, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Alineatele (2) și (3) ale articolului 27 din Decizia-cadru [2002/584] trebuie interpretate în sensul că principiul specialității nu se opune unei măsuri privative de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării, alta decât cea care a motivat predarea, în cazul în care persoana a părăsit în mod voluntar teritoriul statului membru emitent după predarea sa, ulterior această persoană a fost însă predată încă o dată statului membru emitent de un alt stat membru de executare, în temeiul unui nou mandat european de arestare, iar al doilea stat membru de executare și-a dat consimțământul pentru ca persoana să fie urmărită și condamnată pentru această altă faptă și pentru ca pedeapsa să fie executată?"

IV. Cu privire la procedura de urgență în fața Curții

21. Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții. În susținerea acestei cereri, ea a arătat că întrebarea preliminară formulată privește interpretarea unei decizii-cadru care intră sub incidența titlului V din partea a treia din Tratatul FUE. Aceasta a precizat de asemenea că, la data cererii de decizie preliminară, persoana acuzată se afla în detenție în scopul executării pedepsei pronunțate de Amtsgericht Niebüll (Tribunalul Districtual, Niebüll) pentru trafic de stupefianta (faptele A). Chiar dacă persoana acuzată ar trebui să fie eliberată anticipat, aceasta ar rămâne totuși în detenție pe baza mandatului național de arestare emis de Amtsgericht Braunschweig (Tribunalul Districtual din Braunschweig) în vederea cercetării faptelor de viol și extorcare săvârșite în Portugalia (faptele C). Or, legalitatea acestei detenții este ea însăși condiționată de validitatea procedurii care a condus la pronunțarea hotărârii Landgericht Braunschweig (Tribunalul Regional din Braunschweig), în discuție în litigiul principal, pentru faptele C. În cazul nevalidității acesteia, persoana acuzată ar trebui eliberată.

22. Camera a patra a Curții a decis, la 25 mai 2020, să admită această cerere.

23. Persoana acuzată, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Procurorul general de pe lângă Bundesgerichtshof, denumit în continuare „procurorul general”), guvernul german și Comisia Europeană au depus observații scrise. Toți aceștia, precum și Irlanda au prezentat observații orale în ședința care a avut loc la 16 iulie 2020.

V. Analiză

24. Prezentele concluzii sunt structurate după cum urmează. Vom începe cu analiza principiului specialității în lumina modului de redactare, a contextului și a finalității articolului 27 din Decizia-cadru 2002/584. Vom încerca în special să stabilim efectele pe care le produce ieșirea voluntară a persoanei în cauză de pe teritoriul statului membru emitent al unui mandat european de arestare asupra aplicării principiului specialității și, în sens mai larg, asupra procedurii de predare (A). Vom explica apoi ce impune principiul specialității în ipoteza în care persoana în cauză a fost predată încă o dată, cu ocazia unui al doilea mandat european de arestare, statului membru emitent în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal (B).

A. Principiul specialității și efectele asociate ieșirii voluntare de pe teritoriul statului membru emitent

25. În speță, pe baza unui prim mandat european de arestare emis de Germania și executat de Portugalia, persoana acuzată a fost predată pe teritoriul german, unde a executat pedeapsa pronunțată pentru faptele vizate de acest mandat de arestare (abuz sexual asupra unui minor, faptele B). La ieșirea sa din închisoare, ea a fost supusă probațiunii, însă nu i s-a interzis să părăsească teritoriul german. Persoana acuzată a părăsit în mod voluntar Germania pentru a se deplasa mai întâi în Țările de Jos, apoi în Italia. Pe baza unui al doilea mandat european de arestare emis de autoritățile germane, ea a fost din nou predată acestora de autoritățile italiene în scopul executării pedepsei la care fusese condamnată anterior pentru trafic de stupefiante (faptele A). Autoritățile menționate au acceptat de asemenea ulterior să renunțe la principiul specialității, permițând urmărirea penală a persoanei acuzate în Germania pentru faptele de viol în formă agravată și extorcare săvârșite în Portugalia înaintea primei sale predări (faptele C). Pentru aceste fapte, persoana acuzată face în prezent obiectul unei măsuri privative de libertate (*Untersuchungshaft*) în legătură cu sentința pe care o contestă.

26. Prin intermediul unicei sale întrebări preliminare, instanța de trimitere urmărește să afle în esență care sunt consecințele juridice care decurg, pe de o parte, din ieșirea voluntară de pe teritoriul statului membru emitent a unei persoane care a fost predată acestui stat pe baza unui prim mandat european de arestare și, pe de altă parte, din întoarcerea forțată a acestei persoane pe baza unui al doilea mandat european de arestare.

27. Vom începe cu primul punct: care sunt efectele ieșirii voluntare de pe teritoriul statului emitent a unei persoane care a fost predată acestui stat asupra principiului specialității?

28. Potrivit persoanei acuzate și Irlandei, o asemenea împrejurare nu are incidență asupra aplicării principiului specialității. Persoana acuzată nu a renunțat la acest principiu părăsind în mod voluntar teritoriul german. Principiul specialității rămâne aplicabil din moment ce, pe de o parte, persoana acuzată făcea încă obiectul unei probațiuni pentru faptele B atunci când a părăsit teritoriul german și, pe de altă parte, ea nu s-a întors în mod voluntar pe teritoriul german. Prin urmare, prima predare continuă să își producă efectele.

29. La rândul lor, procurorul general, guvernul german, Comisia, precum și instanța de trimitere susțin că plecarea voluntară a persoanei acuzate de pe teritoriul statului membru emitent pune capăt primei proceduri de predare, provocând astfel eliminarea principiului specialității. Interesele protejate de principiul specialității nu ar mai fi afectate atunci când persoana părăsește în mod voluntar statul membru căruia i-a fost predată inițial. Persoana care părăsește în mod voluntar statul membru emitent nu ar mai putea invoca protecția conferită de principiul specialității, inclusiv în cazul întoarcerii, în măsura în care noua ședere în statul membru emitent nu se mai datorează în acest caz predării efectuate anterior.

30. Suntem de acord cu procurorul general, cu guvernul german, cu Comisia, precum și cu instanța de trimitere. În opinia noastră, principiul specialității este legat intrinsec de executarea unui mandat european de arestare *specific* în cadrul căruia a fost „activat” și, prin urmare, poate fi apreciat. Acest principiu este aplicabil, în legătură cu respectivul mandat, numai în măsura în care persoana în cauză se află, prin prezența sa pe teritoriul statului emitent, sub controlul acestui stat. Astfel, întrucât persoana în cauză nu mai este supusă jurisdicției statului emitent al acestui mandat ca urmare a unei plecări voluntare de pe teritoriul statului respectiv, principiul specialității nu se mai aplică.

31. O asemenea interpretare rezultă din modul de redactare, din contextul și din finalitatea articolului 27 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584.

1. Interpretarea literală

32. Potrivit articolului 27 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, o persoană care a fost predată nu poate fi, în principiu, urmărită penal, condamnată sau privată de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării sale, alta decât cea care a motivat predarea sa.

33. Modul de redactare a acestei dispoziții nu furnizează el însuși indicații în ceea ce privește efectele pe care plecarea voluntară de pe teritoriul statului emitent a persoanei care a făcut obiectul unei predări le produce asupra aplicării principiului specialității. Totuși, acest mod de redactare sugerează în mod clar că principiul specialității este strâns legat de *predarea* (la singular) și, în consecință, de executarea unui mandat european de arestare *specific*. Faptul că de acest principiu beneficiază „o persoană care a fost predată” implică astfel că persoana respectivă trebuie să se afle – sau să fie pe punctul de a se afla – pe teritoriul statului membru care a solicitat această predare în executarea unui mandat european de arestare sau, cel puțin, sub controlul efectiv al acestui stat.

34. De asemenea, tot la nivel textual, capitolul 3 din Decizia-cadru 2002/584, din care face parte articolul 27, este intitulat „Efectele *predării*”. Acest titlu presupune de asemenea că dispozițiile capitolului menționat guvernează efectele produse *de o predare specifică* pe baza unui anumit mandat european de arestare.

2. Interpretarea contextuală

35. În ceea ce privește, în primul rând, contextul intern al articolului 27 din Decizia-cadru 2002/584, de la alineatul (3) al acestuia reiese că principiul specialității nu se aplică în câteva scenarii enumerate limitativ [3]. Acest lucru este valabil mai întâi în cazul consimțământului pentru extinderea urmăririi penale a persoanei în cauză. În acest caz, trebuie să se considere că persoana în cauză a acceptat în mod liber, prin acest consimțământ, să se supună instanței din statul membru emitent pentru alte fapte, deși nu era în niciun caz obligată la aceasta. Acest lucru este valabil și atunci când autoritatea de executare a mandatului european de arestare consimte, la rândul ei, cu privire la extinderea urmăririi [4]. Această a doua ipoteză, bine cunoscută în dreptul extrădării clasice, subliniază atât dimensiunea *bilaterală*, cât și considerațiile de *suveranitate* care stau la baza fiecărui mandat european de arestare: statul de executare renunță în favoarea statului emitent să își exercite *ius puniendi* pentru alte infracțiuni decât cele care au motivat predarea [5].

36. În pofida diferențelor aparente dintre ele, aceste două serii de excepții prezintă un element comun decisiv: acceptarea ca faptele anterioare predării, care nu sunt vizate de mandatul european de arestare în discuție, să fie supuse *ius puniendi* al statului emitent al acestui mandat. Cu alte cuvinte, renunțarea la principiul specialității, indiferent dacă se realizează la inițiativa persoanei în cauză sau chiar a statului membru de executare, are ca efect abilitarea statului emitent de a urmări și de a judeca, pentru alte infracțiuni decât cele care au motivat predarea, o persoană care se află fizic sub jurisdicția sa în temeiul unui mandat european de arestare specific. Rezultă că principiul specialității constituie o garanție pentru persoana predată atât timp cât ea rămâne pe teritoriul statului emitent chiar în temeiul efectelor mandatului de arestare respectiv, așadar, sub constrângerea acestuia.

37. În ceea ce privește, în al doilea rând, sistemul reprezentat de Decizia-cadru 2002/584, din conținutul și din logica altor dispoziții reiese că normele acestei decizii-cadru sunt aplicabile *în cadrul uneia și aceleiași predări*. Astfel, potrivit articolului 1 alineatul (1) din decizia-cadru, scopul specific urmărit de un mandat european de arestare constă în „pred[area] de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate”. De asemenea, din articolul 8 alineatul (1) și din anexa la aceeași decizie-cadru reiese că această predare se referă la infracțiuni ele însele specifice, întrucât orice mandat european de arestare trebuie să precizeze natura și încadrarea juridică a infracțiunii sau a infracțiunilor în cauză și să descrie circumstanțele săvârșirii acestora. Prin urmare, tocmai în contextul precis al unei predări – așadar, al faptului de a se afla, sub constrângere, pe teritoriul statului membru emitent –, un mandat european de arestare permite acestui stat să urmărească persoana în cauză pentru infracțiunile vizate de mandatul respectiv. Acesta este contextul în care persoana în cauză se

3 A se vedea, cu privire la diferitele categorii de excepții de la principiul specialității, Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punctele 67-73).

4 Articolul 27 alineatul (3) litera (g) din Decizia-cadru 2002/584. A se vedea de asemenea, conform unei logici care se întemeiază de asemenea pe consimțământul de principiu al statelor de a renunța la o parte din suveranitatea lor în materie penală, articolul 27 alineatul (1) din această decizie-cadru care prevede o excepție mai generală prin care fiecare stat membru poate decide că se prezumă că s-a dat consimțământul pentru extinderea urmăririi penale fără o intervenție din partea autorității de executare sau a persoanei în cauză. Astfel cum a indicat Comisia, excepția menționată nu se pune în discuție în prezenta cauză, în lipsa unei notificări în acest sens de către statele membre în cauză.

5 Cu privire la noțiunea de „infracțiune, alta” decât cea care a motivat predarea, în sensul articolului 27 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, a se vedea Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punctul 57), precum și Hotărârea din 6 decembrie 2018, IK (Executarea unei pedepse complementare) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punctele 58-61).

poate prevala de principiul specialității. Rezultă în mod logic de aici că acest principiu nu poate fi astfel aplicat decât în cadrul concret și specific al unei singure predări. Acesta nu poate fi aplicat în mod transversal, în temeiul unei *alte* predări, după ce persoana în cauză a părăsit teritoriul pe care a fost predată inițial [6].

3. Interpretarea teleologică

38. Deși interpretarea literală și interpretarea contextuală subliniază legătura strânsă dintre principiul specialității și prezența persoanei predate pe teritoriul statului emitent în contextul executării unui mandat european de arestare specific, obiectivele urmărite de acest principiu, precum și de instrumentul mandatului european de arestare arată că această legătură este ruptă în ipoteza unei ieșiri voluntare a persoanei de pe teritoriul statului membru emitent. În lipsa unei influențe coercitive a statului asupra persoanei în cauză, principiul specialității este el însuși eliminat în mod logic sau dezactivat *în temeiul acestei predări*.

39. În ceea ce privește funcțiile principiului specialității prevăzut la articolul 27 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, Curtea a statuat că acest principiu „ține de suveranitatea statului membru de executare și conferă persoanei căutate dreptul de a nu fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate decât pentru infracțiunea care a motivat predarea sa [7]”. Principiul specialității urmărește astfel, în principal, două obiective. În primul rând – și în mod tradițional în măsura în care acesta își are sursa primară în dreptul extrădării [8] – principiul respectiv urmărește să mențină *suveranitatea statului de executare* a mandatului european de arestare, întrucât, prin executarea mandatului respectiv, acesta acceptă să limiteze (sau chiar să renunțe la) exercitarea propriei suveranități în materie penală în favoarea unui alt stat membru. În al doilea rând – și într-un mod mai original din perspectiva concepției clasice a extrădării – principiul specialității în dreptul Uniunii urmărește să garanteze *drepturile persoanei în cauză*. Aceasta nu trebuie să fie îngrijorată față de eventuale alte urmăriri pentru infracțiuni anterioare predării sale care nu au fost vizate în mod expres de mandatul european de arestare în discuție. Sub rezerva renunțării explicite din partea sa la beneficiul principiului specialității, această persoană trebuie să se poată baza pe faptul că nu poate fi urmărită penal pentru alte infracțiuni pe toată durata prezenței sale forțate pe teritoriul statului membru emitent.

40. În mod determinant pentru prezenta speță, din aceste două obiective rezultă că principiul specialității are ca efect limitarea competenței penale a statului emitent și evitarea faptului ca acesta să aducă atingere competențelor statului de executare și să își depășească prerogativele față de persoana în cauză. Astfel, statul membru emitent ar putea fi tentat, pentru diferite motive, să urmărească penal persoana pentru fapte (prin ipoteză anterioare) care nu sunt vizate în mandatul european de arestare [9].

6 Vom aborda însă mai târziu situația diferită prevăzută nu la articolul 27, ci la articolul 28 din Decizia-cadru 2002/584 (predări ulterioare), astfel cum a fost interpretat, printre altele, în Hotărârea din 28 iunie 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 80). A se vedea cu privire la acest aspect punctele 62-64 din prezentele concluzii.

7 Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punctul 44), precum și Hotărârea din 19 septembrie 2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, punctul 53).

8 Cu privire la acest principiu și la diferitele sale funcții în dreptul internațional clasic, a se vedea printre altele Morvillo, C. J., „Individual Rights and the Doctrine of Speciality: The Deteriorations of the United States v. Rauscher”, în *Fordham International Law Journal*, 1990, vol. 14, p. 987, Bouloc, B., „Le principe de la spécialité en droit pénal international”, în *Mélanges dédiés à Dominique Holleaux*, Litec, Paris, 1990, p. 7, precum și Zaïri, A., *Le principe de la spécialité de l'extradition au regard des droits de l'homme*, LGDJ, Paris, 1992. A se vedea de asemenea, în contextul specific mandatului european de arestare, Lagodny, O., Rosbaud, C., „Speciality rule”, în Keijzer, N., van Sliedregt, E. (ed.), *The European Arrest Warrant in Practice*, T. M. C. Asser, Haga, 2009, p. 265.

9 Se va admite cu ușurință că o asemenea abordare demonstrează mai degrabă neîncrederea reciprocă decât un grad ridicat de încredere între statele membre pe care se consideră că se bazează Decizia-cadru 2002/584 [a se vedea considerentul (10)].

41. Aceste obiective ale principiului specialității trebuie să fie ele însele apreciate în raport cu finalitatea urmărită de mandatele europene de arestare. Astfel, acestea urmăresc să plaseze persoana în cauză sub *potestas* a statului membru emitent al mandatului, pentru infracțiunile menționate în mandatul respectiv, deferind-o justiției pe teritoriul aceluiași stat prin constrângere[10]. Întrucât principiul specialității protejează persoana în cauză împotriva unor eventuale intenții ale statului membru emitent de a-și extinde în mod necorespunzător competența în materie penală, acest principiu este în mod indisociabil legat de executarea unui mandat european de arestare specific al cărui conținut este bine definit.

42. Prin urmare, principiul specialității este aplicabil numai în cadrul predării, în temeiul efectelor acesteia, atât timp cât persoana se află, sub constrângere, pe teritoriul statului emitent. O ieșire voluntară de pe acest teritoriu rupe legătura dintre statul respectiv și persoana care face obiectul predării. Această acțiune a persoanei în cauză are ca efect sustragerea de la aplicarea *potestas* a statului respectiv. Prin urmare, persoana interesată nu mai este, prin ipoteză, protejată de principiul specialității aplicabil în cadrul predării inițiale.

43. Pe scurt, întrucât persoana în cauză a părăsit *în mod liber* teritoriul statului membru emitent, contorul este repus la zero. Acest lucru este valabil pentru întreaga procedură specifică de predare în temeiul unui anumit mandat european de arestare, iar nu numai pentru principiul specialității. Astfel, obiectivul predării este de a deferi justiției persoana în cauză pe teritoriul statului membru emitent pentru ca aceasta să fie judecată și/sau să își execute pedeapsa în statul respectiv. Odată cu atingerea acestui obiectiv, se încheie „ciclul" predării. În consecință, în măsura în care este aplicabil în cadrul acestui ciclu, principiul specialității însuși a devenit în mod logic caduc.

B. Efectele unei întoarceri forțate pe teritoriul statului membru emitent

44. În cadrul prezentei cauze, nu se contestă că persoana acuzată a *părăsit în mod voluntar* teritoriul german după ce a executat pedeapsa care îi fusese aplicată pentru faptele B (abuz sexual asupra unui minor) vizate de mandatul european de arestare care a condus la prima sa predare de către autoritățile portugheze. Astfel, principiul specialității aplicabil acestui ciclu este stins în temeiul mandatului respectiv.

45. Totuși, prezenta cauză nu privește numai efectele ieșirii voluntare de pe teritoriul statului emitent a unei persoane care a fost predată acestui stat asupra principiului specialității. Ea prezintă o a doua particularitate factuală care pare în mod fundamental la originea îndoielilor instanței de trimitere: persoana în cauză se *întoarce* pe teritoriul statului membru emitent *în executarea unui al doilea mandat european de arestare*. De asemenea, instanța de trimitere ridică problema consecințelor care decurg din faptul că persoana acuzată, ulterior plecării sale, a făcut obiectul acestui al doilea mandat european de arestare care a condus el însuși la întoarcerea forțată a persoanei acuzate pe teritoriul german, de această dată de pe teritoriul italian.

46. Astfel spus, acest fapt este de natură să „reactiveze" principiul specialității în temeiul primului mandat european de arestare? Într-o asemenea ipoteză de „reactivare", ar reveni autorităților emitente germane sarcina de a obține consimțământul primului stat membru de executare (Republica Portugheză) în vederea extinderii urmăririi penale la faptele C în discuție în litigiul principal (viol în formă agravată și extorcare), în cazul în care nu au fost vizate de al doilea mandat european de arestare. Aceasta este poziția susținută de persoana acuzată și de Irlanda pentru care principiul specialității continuă să își producă efectele față de Republica Portugheză.

10 Un mandat european de arestare rămâne un instrument de constrângere în pofida eventualului consimțământ al persoanei vizate cu privire la predare.

47. În schimb, în caz contrar, consimțământul autorităților de executare a celui de al doilea mandat european de arestare (autoritățile italiene) ar fi suficient pentru astfel de scopuri. Aceasta este poziția adoptată de procurorul general, de guvernul german, de Comisie, precum și de instanța de trimitere.

48. Pentru a ajunge la aceste concluzii contrare, toți participanții la procedură s-au întemeiat în mare măsură pe articolul 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584, potrivit căruia principiul specialității nu mai este aplicabil „atunci când persoana nu a părăsit teritoriul statului membru căruia i-a fost predată în patruzeci și cinci de zile de la data eliberării sale definitive, deși a avut posibilitatea să o facă, sau atunci când s-a reîntors aici după ce l-a părăsit”. Pe de o parte, persoana acuzată și Irlanda văd în dispoziția menționată menținerea în beneficiul acesteia a protecției conferite de principiul specialității în temeiul primului mandat european de arestare, în măsura în care dispoziția respectivă ar impune întoarcerea voluntară. Pe de altă parte, procurorul general, Comisia și instanța de trimitere par să considere cu toții că această excepție de la principiul specialității este de asemenea aplicabilă întoarcerilor forțate. Deși guvernul german nu exclude o asemenea interpretare, el are totuși îndoieli că examinarea articolului 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584 este necesară în speță.

49. În opinia noastră, invocarea acestui articol 27 alineatul (3) litera (a) nu este relevantă în această cauză. Nu este nici necesară și nici măcar posibilă, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, întemeierea pe articolul 27 alineatul (3) litera (a) menționat pentru a ajunge la concluzia potrivit căreia principiul specialității nu mai este aplicabil în temeiul primului mandat european de arestare.

50. În primul rând și cu titlu principal, astfel cum reiese din secțiunea precedentă a prezentelor concluzii, nu este necesar, în împrejurările cauzei, să se justifice inaplicabilitatea principiului specialității în raport cu primul mandat european de arestare în temeiul articolului 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584, în măsura în care această inaplicabilitate rezultă pur și simplu din perimarea primei proceduri de predare inerentă ieșirii voluntare a persoanei în cauză de pe teritoriul statului membru emitent. Astfel, această ieșire a întrerupt legătura teritorială care permite persoanei în cauză să se prevaleze în mod util de protecția conferită de principiul specialității pe toată perioada prezenței forțate a acesteia pe teritoriul respectiv. Inaplicabilitatea principiului specialității în temeiul primului mandat european de arestare nu rezultă astfel din una dintre excepțiile prevăzute la articolul 27 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584, ci din faptul că litigiul se înscrie în prezent în cadrul unui nou ciclu, în temeiul celui de al doilea mandat european de arestare [11].

51. În al doilea rând și cu titlu subsidiar, articolul 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584 este, în orice caz, inaplicabil în ipoteza unei *întoarceri forțate*. Într-adevăr, la fel cum această dispoziție se referă numai la o plecare voluntară a persoanei în cauză, aplicarea sa necesită de asemenea, eventual, o *întoarcere voluntară* pe teritoriul statului membru emitent. Dispoziția menționată face astfel dovada, după cum a statuat Curtea în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea West [12], a consimțământului implicit al persoanei în cauză de a fi supusă jurisdicției statului membru emitent, chiar acela care a urmărit-o și a condamnat-o eventual pentru infracțiunile vizate de mandatul european de arestare. Acest consimțământ implicit este vădit atunci când persoana decide în mod liber mai degrabă să rămână pe teritoriul respectiv decât să se îndepărteze (în condiții de deplină legalitate) și să revină în statul a cărui cetățenie o are, în cel în care își are reședința sau în orice alt stat la alegere.

11 A se vedea punctele 42 și 43 din prezentele concluzii.

12 Hotărârea din 28 iunie 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 78), în care Curtea a interpretat dispoziția-oglindă prevăzută la articolul 28 alineatul (2) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584 în legătură cu predările ulterioare.

52. Desigur, modul de redactare a articolului 27 alineatul (3) litera (a) menționat nu menționează în mod expres caracterul voluntar al unei eventuale întoarceri a persoanei în cauză pe teritoriul statului emitent. Cu toate acestea, asemenea persoanei acuzate și Irlandei, considerăm că expresia „s-a reîntors aici după ce l-a părăsit” sugerează o întoarcere voluntară și neforțată [13], dar și că această interpretare este singura logică în raport cu sistemul și finalitatea dispoziției menționate [14]. Astfel, întrucât principiul specialității protejează persoana în cauză numai în măsura în care aceasta se află, *în mod forțat*, pe teritoriul statului membru emitent, în mod logic el nu se mai aplică din moment ce persoana în cauză este, dacă ne putem exprima astfel, liberă în ceea ce privește circulația sa, atât pentru a rămâne în acest stat, cât și pentru a-l părăsi sau chiar pentru a reveni pe teritoriul respectiv. Orice altă interpretare ar fi sinonimă cu impunitatea, întrucât ar fi suficient ca persoana în cauză să revină sub constrângere pe teritoriul statului membru emitent pentru a nu fi, după caz, îngrijorată de eventuale urmăriri penale pentru infracțiuni anterioare pe care nimeni nu le suspecta la momentul predării. O asemenea abordare nu are niciun sens.

53. Deși persoana acuzată și Irlanda au, așadar, motive întemeiate să considere că aplicarea excepției întemeiate pe articolul 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584 este condiționată de o întoarcere voluntară, acestea greșesc, în schimb, atunci când apreciază că, în pofida plecării sale voluntare, întoarcerea sa forțată ar fi reactivat principiul specialității în cadrul primei predări.

54. În al treilea rând, invocarea – superfluă – a articolului 27 alineatul (3) litera (a) din această decizie-cadru pare legată de faptele speței, chiar dacă aceste fapte sunt sursa unei confuzii, întrucât ele conduc la o pistă falsă. Astfel, nu se poate oferi prea multă importanță împrejurării, pur conjuncturală, potrivit căreia persoana în cauză se întoarce, în executarea celui de *al doilea* mandat european de arestare, pe teritoriul statului membru emitent al *primului* mandat european de arestare (Germania). Mai ales, ar fi ilogic să se deducă de aici consecința potrivit căreia principiul specialității a fost astfel reactivat în temeiul acestui prim mandat.

55. Următorul exemplu demonstrează în mod clar că principiul specialității *nu* poate fi reactivat în temeiul primului mandat european de arestare în ipoteza în care persoana în cauză a făcut obiectul unui nou mandat european de arestare după ce a părăsit în mod voluntar teritoriul statului membru emitent al primului mandat. Să ne imaginăm, tot în împrejurările unei ieșiri voluntare de pe teritoriul statului emitent al primului mandat, că statul emitent al celui de al doilea mandat este mai degrabă Republica Cehă decât Republica Federală Germania. În această ipoteză, nu se poate concepe nicidecum că autoritățile emitente cehe ar trebui să solicite autorităților *portugheze* să își dea consimțământul cu privire la extinderea urmăririi penale pentru fapte care nu ar fi fost vizate de mandatul european de arestare adresat de Republica Cehă Italiei și care ar fi anterioare predării persoanei de către autoritățile italiene către cele din Republica Cehă. În această ipoteză, este clar că *autoritățile cehe și cele italiene sunt singurii interlocutori*. Chiar dacă faptele în discuție ar fi avut loc în Portugalia, iar prima predare a fost efectuată de autoritățile portugheze (către autoritățile germane), din moment ce persoana în cauză a părăsit în mod liber Germania pentru Italia (și nu a făcut obiectul unei cereri de predare formulate de autoritățile portugheze), *doar* autoritatea (de executare) *italiană* este competentă să permită autorităților (emitente) *cehe* să extindă sfera urmăririi penale în conformitate cu articolul 27 alineatul (3) litera (g) din Decizia-cadru 2002/584. O asemenea interpretare este logică și

13 În afară de versiunea în limba franceză, celelalte versiuni lingvistice indică în mod clar natura voluntară a întoarcerii persoanei în cauză, în special versiunile în limbile engleză, „has returned to that territory after leaving it”, iar nu „has been returned”, germană, „nach Verlassen dieses Gebiets dorthin zurückgekehrt ist”, italiană, „ha fatto ritorno dopo averlo lasciato”, spaniolă, „haya vuelto a dicho territorio después de haber salido del mismo” sau cehă, „vrátila-li se na území tohoto státu poté, co ho opustila”. Aceste versiuni lingvistice diferite implică o decizie *activă* de întoarcere din partea persoanei în cauză.

14 A se vedea punctele 39-42 din prezentele concluzii.

face trimitere în mod direct la înseși funcțiile principiului specialității, la dimensiunea sa bilaterală și la considerațiile de suveranitate subiacente descrise mai sus [15]: să se evite ca statul emitent (al mandatului de arestare specific prin care persoana în cauză este supusă *potestas* a acestuia) să aducă atingere suveranității statului membru de executare (a mandatului specific respectiv) [16].

56. În al patrulea și ultimul rând, având în vedere obiectivul de accelerare și de facilitare a cooperării judiciare între statele membre urmărit de Decizia-cadru 2002/584 [17], Curtea a statuat că articolele 27 și 28 din această decizie-cadru, întrucât prevăd norme derogatorii în raport cu principiul recunoașterii reciproce enunțat la articolul 1 alineatul (2) din decizia-cadru menționată, nu pot fi interpretate astfel încât să se ajungă la neutralizarea obiectivului urmărit de aceeași decizie-cadru [18]. Astfel, extinderea urmăririi penale nu poate fi considerată mai dificilă atunci când se impune autorității emitente a celui de al doilea mandat european de arestare obținerea consimțământului autorității de executare a primului mandat.

57. Desigur, în speță, dificultatea pare a fi surmontabilă în măsura în care Republica Federală Germania a emis cele două mandate europene de arestare. Nu aceasta ar fi însă situația dacă statele emitente ar fi diferite. Mai mult, consecințele ilogice ale abordării susținute de persoana acuzată și de Irlanda apar cu claritate în această ipoteză. Să luăm cazul unei persoane cu un cazier judiciar bogat. Cel „din urmă” stat membru căruia i-a fost predată persoana ar trebui, în anii următori, să solicite consimțământul tuturor statelor membre cărora le-a fost predată anterior această persoană (nu numai unul, ci eventual trei, patru, cinci sau chiar mai multe). Ținând seama de dificultatea unui asemenea demers, s-ar putea afirma că persoana ar beneficia de o adevărată impunitate pentru toate infracțiunile anterioare care nu ar fi fost detectate la momentul emiterii primului mandat european de arestare.

58. Din considerațiile care precedă rezultă că, în împrejurările cauzei principale, principiul specialității nu impune să se obțină din partea statului de executare a primului mandat european de arestare consimțământul pentru extinderea urmăririi penale în cadrul celui de al doilea mandat european de arestare. Principiul specialității nu are astfel consecințe în temeiul primului mandat european de arestare, iar întoarcerea persoanei în cauză pe teritoriul statului emitent al acestui mandat nu este de natură să reactiveze principiul respectiv.

59. Totuși, principiul specialității rămâne pe deplin invocabil, dar în temeiul celui de *al doilea* mandat european de arestare. Prin urmare, principiul amintit trebuie apreciat în raport cu acesta în măsura în care persoana în cauză se află în prezent sub influența statului membru emitent al acestui al doilea mandat. Faptul că statul respectiv este același cu cel al primului mandat european de arestare este lipsit de relevanță. În vederea aplicării principiului specialității, contează numai faptul că persoana în cauză este supusă *ius puniendi* al acestui stat în temeiul celui de al doilea mandat european de arestare.

60. Astfel cum a subliniat guvernul german în prezenta cauză, excepția pertinentă de la principiul specialității este, așadar, articolul 27 alineatul (3) litera (g) din Decizia-cadru 2002/584 în raport cu al doilea mandat european de arestare: principiul specialității nu se aplică „atunci când autoritatea judiciară de executare care a predat persoana își dă consimțământul, în conformitate cu alineatul (4)”. În speță, în măsura în care faptele în discuție în litigiul principal (faptele C) fac obiectul urmăririi

15 A se vedea punctele 35 și 39 din prezentele concluzii.

16 Un scenariu chiar mai absurd ar fi acela în care Portugalia ar fi emis al doilea mandat european de arestare în scopul „recuperării” persoanei interesate pentru ca aceasta să fie judecată în Portugalia pentru faptele C. În acest caz, autoritățile portugheze *emitente* ale celui de al doilea mandat european de arestare ar trebui să se adreseze autorităților portugheze de *executare* a primului mandat european de arestare pentru a obține dreptul de a extinde sfera urmăririi penale?

17 A se vedea printre altele Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punctul 42), Hotărârea din 28 iunie 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 56), precum și Hotărârea din 6 decembrie 2018, IK (Executarea unei pedepse complementare) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punctul 38).

18 Hotărârea din 28 iunie 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 77).

penale în temeiul extinderii conținutului celui de al doilea mandat european de arestare, renunțarea la principiul specialității impune, așadar, consimțământul autorităților de executare a celui de al doilea mandat european de arestare (autoritățile italiene în speță) pentru a permite autorităților emitente ale acestui mandat (autoritățile germane) să efectueze în mod legal o asemenea urmărire [19].

61. În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată de instanța de trimitere că principiul specialității nu se opune unei măsuri privative de libertate luate ca urmare a unor fapte anterioare primei predări, altele decât cele care au constituit motivul acestei predări, atunci când persoana vizată de un prim mandat european de arestare a părăsit în mod voluntar teritoriul statului membru emitent, în măsura în care, în temeiul celui de al doilea mandat european de arestare emis ulterior acestei plecări, autoritățile de executare a acestui al doilea mandat și-au dat acordul în scopul extinderii urmăririi penale la faptele care au condus la măsura privativă de libertate în discuție în litigiul principal.

62. Vom încheia cu două observații.

63. În primul rând, în Hotărârea West, Curtea a statuat, desigur, cert că predarea ulterioară a unei persoane în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584 era condiționată în principiu de acordul statului membru de executare a mandatului european de arestare prin care persoana în cauză a fost predată [20]. Or, din această hotărâre nu se poate deduce că consimțământul autorității de executare a primului mandat european de arestare ar fi necesar *pe lângă* cel al autorității de executare a celui de al doilea mandat. Astfel, spre deosebire de prezenta cauză, cauza în care s-a pronunțat Hotărârea West privea *ieșirea forțată* de pe teritoriul statului emitent a unei persoane care, întrucât era vizată de mai multe mandate europene de arestare, a fost predată în mod succesiv mai multor state membre. În acest *lanț* (tranzitiv) de mandate europene de arestare, același stat membru era în mod succesiv stat emitent și stat de executare.

64. În speță, un asemenea lanț lipsește. Persoana acuzată nu i-a fost predată Republicii Italiene de Republica Federală Germania. Prin urmare, autoritățile italiene nu au primit de la autoritățile germane (nici, *a fortiori*, de la autoritățile portugheze) competența de executare a celui de al doilea mandat european de arestare. Ne aflăm numai în prezența unei *succesiuni* de două mandate europene de arestare, primul fiind în mod clar distinct de al doilea ca urmare a ieșirii voluntare a persoanei acuzate de pe teritoriul german.

65. Situația ar fi fost similară cu cauza în care s-a pronunțat Hotărârea West [21] dacă și numai dacă cea de a doua predare ar fi fost decisă de autoritățile emitente ale primului mandat (autoritățile germane) în favoarea unui *alt* stat membru, *fără ca* persoana în cauză să fi părăsit, între timp, în mod liber și voluntar teritoriul german. Or, în speță, situația a fost diferită.

66. În al doilea rând, persoana acuzată a susținut că nu putea să fi pierdut beneficiul principiului specialității în măsura în care era încă supusă probațiunii care îi impunea să se prezinte, o dată pe lună, în fața consilierului său de probațiune. Astfel, aceasta nu ar fi făcut încă obiectul eliberării definitive în sensul articolului 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584.

19 Sub rezerva că nicio altă excepție dintre cele prevăzute la articolul 27 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 nu a fost invocată în mod util.

20 Hotărârea din 28 iunie 2012, West (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 80).

21 Hotărârea din 28 iunie 2012 (C-192/12 PPU, EU:C:2012:404).

67. Acest argument este inoperant în speță, întrucât respectivul articol 27 alineatul (3) litera (a) nu este aplicabil situației de fapt din speță. Prin urmare, nu prezintă importanță în speță dacă persoana care rămâne supusă probațiunii a fost eliberată definitiv în sensul acestei dispoziții. Astfel, persoana care părăsește în mod voluntar statul membru emitent nu are nevoie de protecția conferită de principiul specialității, întrucât ea nu mai este, prin ipoteză, sub controlul statului emitent al primului mandat european de arestare [22].

68. Problema efectelor probațiunii s-ar fi ridicat numai în scenariul total diferit în care persoana acuzată, „deși a avut posibilitatea să o facă, [nu ar fi] părăsit teritoriul [Germaniei] în 45 de zile de la data eliberării sale definitive [23]”. Într-o asemenea ipoteză, în lipsa consimțământului autorităților portugheze, ar fi posibil să se dezbată aspectul dacă persoana acuzată s-ar mai putea prevala, ca urmare a măsurii de probațiune la care rămâne supusă, de protecția conferită de principiul specialității în temeiul primului mandat european de arestare în conformitate cu articolul 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584. În acel caz, Curtea ar trebui să se pronunțe cu privire la noțiunea de „eliberare definitivă”. Or, o asemenea discuție, cu privire la care ședința a demonstrat cât de pasionantă poate fi, nu este necesară având în vedere împrejurările cauzei, întrucât persoana acuzată părăsise în mod voluntar Germania în urma executării pedepsei sale pentru faptele B (abuz sexual asupra unui minor). Prin urmare, ne vom abține să lansăm această discuție în cadrul prezentei cauze.

VI. Concluzie

69. Propunem Curții să răspundă la întrebarea preliminară adresată de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) după cum urmează:

Principiul specialității, prevăzut la articolul 27 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 6 februarie 2009, nu se opune unei măsuri privative de libertate luate ca urmare a unor fapte anterioare primei predări, altele decât cele care au constituit motivul acestei predări, atunci când persoana vizată de un prim mandat european de arestare a părăsit în mod voluntar teritoriul statului membru emitent, în măsura în care, în temeiul celui de al doilea mandat european de arestare emis ulterior acestei plecări, autoritățile de executare a celui de al doilea mandat și-au dat acordul în scopul extinderii urmăririi penale la faptele care au condus la măsura privativă de libertate în discuție în litigiul principal.

22 Nu s-a menționat în prezenta cauză transmiterea deciziei de probațiune de către autoritățile germane către autoritățile unui alt stat membru în vederea recunoașterii și a supravegherii acestei decizii. Prin urmare, nu vom insista asupra eventualei incidențe, dacă este cazul, a Deciziei-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative (JO 2008, L 337, p. 102).

23 Articolul 27 alineatul (3) litera (a) din Decizia-cadru 2002/584.